

Трибуна молодого ученого

УДК 35.078

Василенко В.М.

Правова регламентація здійснення адміністративного затримання працівниками ветеринарної міліції

У статті розглянути питання щодо порядку здійснення адміністративного затримання працівниками ветеринарної міліції, а також звернута увага на найбільш типові порушеннями, які допускаються працівниками ветеринарної міліції, під час здійснення адміністративного затримання.

Ключові слова: адміністративне затримання, працівники міліції

У період реформування суспільства, зокрема, здійснення адміністративно-правової реформи підвищену актуальність мають проблеми, пов'язані з використанням методів державного регулювання громадських відносин і перш за все методів адміністративного примусу. Цей інтерес пояснюється дуже важливим значенням права і законності в умовах формування правової держави [1, с.1].

Від досконалості нормативної регламентації застосування заходів адміністративного примусу, перш за все тих, які пов'язані із обмеженням прав і свобод людини, залежить ефективність правоохоронної діяльності усіх підрозділів міліції. Насамперед це стосується адміністративного затримання.

Питаннями застосування заходів адміністративного примусу, в тому числі працівниками міліції, займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема А.А. Аносенков, Д.М. Бахрах, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, Є.О. Безсмертний, В.В. Зуй, А.Т. Комзюк, В.К. Колпаков, А.П. Коренев, Д.П. Калаянов, Л.Л. Попов, С.М. Остюченко, М.Г. Шульга та інші.

Однак, підрозділи ветеринарної міліції виконують конкретні завдання щодо надання практичної допомоги державним установам ветеринарної медицини в організації та здійсненні заходів по профілактиці, локалізації та ліквідації карантинних хвороб тварин [2]. Тому питання застосування їх працівниками заходів адміністративного примусу, зокрема – адміністративного затримання, потребують більш глибоких досліджень, які на сьогодні науковцями не здійснювались.

З огляду на сказане, метою цієї статті є виявлення проблемних питань застосування адміністративного затримання працівниками ветеринарної міліції та розробка пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства.

Адміністративне затримання – це процесуальний захід припинення, пов'язаний з короточасним обмеженням свободи дій і переміщення особи й спрямований на забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення[3, с.16].

Найбільш типовими порушеннями, які допускаються працівниками ветеринарної міліції, під час здійснення адміністративного затримання є:

1. Не дотримання вимог ст. 261 КпАП України[4]. У протоколах про адміністративне затримання не відображаються такі відомості: дата та місце його складання, посада, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол; час і мотиви затримання; відсутні також підписи посадової особи, яка склала протокол, та затриманого; а іноді і сам протокол не складається.

Обов'язок повідомлення родичів або інших осіб про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, відбувається із значним затриманням або взагалі ігнорується.

2. Працівники допускають здійснення особистого огляду затриманих громадян за відсутності понятих, чи за наявності лише одного понятого, хоча ч. 2 ст. 264 КпАП України передбачено, що особистий огляд може провадитись уповноваженою на те особою однієї статі з оглядуваним і в присутності двох понятих тієї ж статі.

З вищевикладеного уявляється необхідність у дослідженні правової регламентації здійснення адміністративного затримання працівниками ветеринарної міліції.

Право здійснення працівниками ветеринарної міліції адміністративного затримання врегульовано ч. 1 ст. 260, ст.ст. 261-263 КпАП України, а також п. 5 ст. 11 Закону України «Про міліцію». Відповідно до ч. 1 ст. 260 КпАП України підставами застосування адміністративного затримання є: 1) припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи впливу; 2) встановлення особи; 3) складення протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складення його на місці вчинення правопорушення, якщо складення протоколу є обов'язковим; 4) забезпечення своєчасного і правильного розгляду справ та виконання постанов по справах про адміністративні правопорушення.

Аналіз п. 5 ст. 11 Закону України «Про міліцію» свідчить про те, що працівники міліції мають право здійснити адміністративне затримання і тримати у спеціально відведених для цього приміщеннях:

1) осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, для складання протоколу або розгляду справи по суті, якщо ці питання не можуть бути вирішені на місці, - на строк до трьох годин, а у необхідних випадках для встановлення особи і з'ясування обставин правопорушення - до трьох діб з повідомленням про це письмово прокуророві протягом 24 годин з моменту затримання;

2) осіб, які виявили непокору законній вимозі працівника міліції, - до розгляду справи судом, але не більше ніж на 24 години;

3) осіб, які перебували в громадських місцях у стані сп'яніння, якщо їх вигляд ображав людську гідність і громадську мораль або якщо вони втратили здатність самостійно пересуватися чи могли завдати шкоди оточуючим або собі, - до передачі їх в спеціальні медичні заклади або для доставки до місця проживання, а при відсутності таких - до їх витвердження;

4) осіб, яких запідозрено у занятті бродяжництвом, - на строк до 30 діб з санкції прокурора;

5) військовослужбовців, які вчинили діяння, що підпадають під ознаки злочину або адміністративного правопорушення, - до передачі їх військовослужбовцям Військової служби правопорядку у Збройних Силах України або військового командування.

Про адміністративне затримання складається протокол, в якому зазначаються: дата і місце його складення; посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу затриманого; час і мотиви затримання. Протокол підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманим. У разі відмовлення затриманого від підписання протоколу в ньому робиться запис про це.

Про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляються її родичі, а на її прохання також власник відповідного підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган.

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як три години. У виняткових випадках, у зв'язку з особливою потребою законами України може бути встановлено інші строки адміністративного затримання.

Особистий огляд затриманої особи може провадитись уповноваженою на те особою однієї статі з оглядуваним і в присутності двох понятих тієї ж статі. Про особистий огляд, огляд речей складається протокол або про це робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення або в протоколі про адміністративне затримання.

Крім того, працівники ветеринарної міліції мають право здійснювати затримання осіб, дії яких не пов'язані з вчиненням правопорушень. До цієї категорії осіб відносяться: 1) неповнолітні віком до 16 років, які залишилися без опікування, - на строк до передачі законним представникам або до влаштування у встановленому порядку, а неповнолітніх, які вчинили суспільно небезпечні діяння і не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність, - до передачі їх законним представникам або направлення у приймальники-розподільники для дітей, але не більш як на 8 годин; 2) особи, які ухиляються від виконання постанови суду про направлення на примусове лікування від хронічного алкоголізму або наркоманії, - на строк до 3 діб; 3) особи, які мають ознаки вираженого психічного розладу і створюють у зв'язку з цим реальну небезпеку для себе і оточуючих, - до передачі їх у лікувальні заклади, але не більш як на 24 години.

Слід звернути увагу на той факт, що в Законі України «Про міліцію» практично не врегульовано процедури здійснення вищерозглянутих видів затримання (крім строків), тим самим права таких затриманих законодавчо не визначено і не гарантовано[6, с.147]. Крім того, норми КпАП України також не визначають підстави та порядок затримання цієї категорії осіб, що значно ускладнює застосування цього примусового заходу. З огляду на сказане виникає необхідність доповнити КпАП України відповідними правовими нормами, які б встановлювали підстави та регулювали порядок затримання осіб, дії яких не пов'язані з вчиненням правопорушень.

Адміністративне затримання є жорсткою мірою впливу, і законодавство чітко визначає підстави, порядок його здійснення. Застосування цієї примусової міри

законодавство відносить до компетенції лише визначених державних органів та їх посадових осіб. Така нормативна регламентація створює передумови для дотримання закону при реалізації адміністративного затримання[1, с.29]. Саме тому працівники ветеринарної міліції, здійснюючи адміністративне затримання повинні правильно визначити підстави його застосування, діяти в межах норм чинного законодавства, дотримуватись встановленого процесуального порядку документування та вживати заходів щодо недопущення порушень законних прав та свобод затримуваних осіб.

Список використаних джерел та література:

1. Калайнов Д.П., Остюченко С.М., Аносенков А.А. Правова регламентація адміністративного затримання правопорушників міліцією України. Вид. 2-е, доп. – Одеса: Одеський ін-т внутр. справ, 2002. – 42 с.
2. Постанова КМУ від 29 березня 2002 року №395 «Про затвердження Положення про підрозділи ветеринарної міліції з проведення карантинних ветеринарних заходів» // Зібрання законодавства України. Звід постанов КМУ. Серія 2, 7/2002, стаття 513, ст. 233-239.
3. Словарь административного права / Калл. авт. - М.: Фонд «Правовая культура», 1999, 320с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення//Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до N 51, ст.1122.
5. Закон України «Про міліцію» // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991, N 4, ст. 20.
6. Комзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації: Монографія / За заг. ред. проф. О.М. Бандурки. - Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. - 336 с.

Василенко В.М. Правовая регламентация административного задержания работниками ветеринарной милиции.

В статье рассмотрены вопросы относительно порядка осуществления административного задержания работниками ветеринарной милиции, а также обращено внимание на наиболее типичные нарушения, которые допускаются работниками ветеринарной милиции, во время осуществления административного задержания.

Ключевые слова: административное задержание, работники милиции.

Vasilenko V.M. The legal regulation of the administrative arrest by wokers of the veterinary militia.

The questions of the realization of the administrative arrest by wokers of the veterinary militia are considered in this article. And the attention is spared on the most quick infringements, which are accomplished by wokers of the veterinary militia in the time of the realization of the administrative arrest.

Key words: administrative arrest, wokers of the veterinary militia.

Надійшла до редакції 13.11.2007 р.